

De Heraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatblad N°. 124).

Zondag 6 September 1896. N°. 976.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE, Abonnements- en Advertentie-afdeling aan den Uitgever J. A. WORMSER; Bureau N. Z. Voorburgwal 44, te Amsterdam. Inzendingen die later dan Dinsdag 's namiddags te 12 uren worden ontvangen kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementsprijs franco aan huis, per drie maanden f 1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent. Abonnements worden aangenomen door alle Boekhandelaars, Postdirecteuren enz. en aan het Bureau te Amsterdam. Advertentieprijs: van 1 tot 6 regels 80 Cent; voor elken regel meer 15 Cent. Aanvragen en vermelding van leeftijden en Verslagen van Vereenigingen 10 Ct. p. regel.

„Het woord prijzen.”

In God zal ik het woord prijzen; in den Heere zal ik het woord prijzen. Psalm 56: 11.

Bij handel in het klein heeft men liefst „geld bij de visch”. Koopen op belofte van later betalen heet borgen, en borgen staat in kwaden reuk. Wie solide is, en zijn naam ophoudt, betaalt niet met beloften, maar met klinkende munt.

Zoo is het bij den handel in het klein. Maar heel anders komt de zaak te staan, als er handel in het groot, als er handel van land op land, als er wereldhandel wordt gedreven.

Als een koopman ten onzent voor een tonne gouds graan uit Rusland, Amerika of Voor-Indië koopt, denkt hij er niet aan honderd duizend gulden in goud over te maken.

Zoodra de sommen, die te betalen zijn, grootere evenredigheden aannemen, dan wordt dat betalen in klinkende munt te omslachtig, en ten slotte zooged als onmogelijk. Dan betaalt men niet in goud, maar in papier.

Dat papiergeld nu is niets dan een belofte. Het stukke papier, zij het wissel of bankbiljet, heeft op zich zelf niet de minste waarde. De waarde ervan wordt uitsluitend bepaald door het woord dat er op en den naam die er onder staat.

Als dat woord maar duidelijk en die naam maar volstrekt betrouwbaar is, denkt zelfs niemand er aan, om er de klinkende munt voor te gaan opvragen.

Bankpapier is ons, zoolang de bank solide is, niet alleen evengoed als goud, maar gemakshalve en veiligheids halve is het ons zelfs liever.

Hieraan nu ziet ge, hoe we, ook in het wereldsche leven, het woord prijzen, prijzen meer dan goud, ja, het fijnste goud van Ophir.

Als ge iemands woord, dat op geldswaardig papier staat, niet prijst, dan is dit, omdat ge in zijn crediet niet geloof, zijn zeggen wantrouwt, en om niet faliekant uit te komen, door afrekening liever van hem af zijt.

Maar staat zijn crediet hoog bij u aangeschreven, vertrouwt ge hem zoo volstrekt en ten volle, dat ge er om lacht, als een ander u bang wil maken, dan eert ge zijn belofte, dan prijst ge zijn woord, dat op wissel of biljet staat, en stelt uw vertrouwen in den naam, die onder dit woord geschreven werd.

Nu heeft David zeker nooit wissel noch bankbiljet gezien, maar toch spreekt hij geheel dezelfde gedachte uit, als hij in Psalm 56: 11 zoo met nadruk zegt: „In God zal ik het woord prijzen: in God zal ik zijn woord prijzen, ik heb mijn vertrouwen in God gesteld, nu beloften, o, God, zijn aan mij beteekend, en daarom zal ik U loven.”

David had heerlijke beloften van zijn God ontvangen, maar de vervulling van die beloften toefde.

Zoo had hij twee dingen van zijn God ontvangen. Ten eerste zijn belofte, maar die bestond enkel uit het tot hem gesproken woord. En ten tweede het met die belofte strijdige levenslot, dat hem angst aanjoeg, en dat was de werkelijkheid.

En dit nu plaatste David voor de vraag: Waar hecht ge meer waarde aan? Aan de werkelijkheid die u benaauwt, of aan het woord, dat u heerlijkheid verpand?

En hierop nu antwoordt David: Als het menschen goud, zou ik bij zoo harde, bange werkelijkheid, het woord wantrouwen; maar in God zal ik het woord prijzen. Voor mij ligt hooger waarde in het woord dat God tot mij sprak, dan in het lijden waaronder Hij mij nu nederdrukt.

Omdat het God geldt, leef ik niet in de werkelijkheid, die mij overkomt, maar rust ik in zijn woord, dat tot mij uitging.

Bij menschen zou ik er anders voorstaan, maar in God zal ik het woord meer dan de werkelijkheid prijzen.

Meer dan een wissel van Rothschild voor een Jood op de beurs zou zijn, was het woord, was de belofte van God voor Israëls koning.

En daarom volgt er op: Uw beloften zijn mij beteekend, o mijn God, en daarom staat mijn vertrouwen onwrikbaar vast in uw naam.

Of een kind van God rijk of arm is, en zich gelukkig of ellendig voelt, hangt altoos uitsluitend af van de vraag, of hij in God het woord prijst. D. w. z. of de beloften Gods voor hem minstens gelijk staan met

wissels van Rothschild of biljetten van de bank in zijn brandkass.

Wie een portefeuille vol bankpapier in zijn geldkist heeft liggen, zegt niet: „Wat zal ik rijk worden, als mij dit alles eens wordt uitbetaald!” — maar die is rijk, en voelt zich rijk.

En zoo ook is rijk en voelt zich rijk elk kind van God, dat de belofte Gods persoonlijk bezit en op de handteekening van zijn God onwrikbaar vertrouwt. En dit nu hangt eeniglijk aan ons geloof.

Natuurlijk, de beloften aan David gegeven, waren vanzelf personeel, en zoo zijn de beloften des Heeren aan zijn kinderen niet. Die beloften zijn voor allen in het gemeen, en personeel worden ze eerst door de beneging van den Heiligen Geest in ons hart.

Juist daarom drongen onze vaders steeds zoo rusteloos op verzekering des geloofs aan, een verzekering die rechtstreeks uit de verkiezing vloeit, en in den aard van het geloof inzit. En het verwoest Gods kerk, en rooft aan Gods kinderen hun schat en hun vrede, als men door valsche prediking hen in eindeloze slingeren en beklemming een ziekelijk behagen doet scheppen.

Echt geloof leidt er rechtstreeks toe, dat de Geest met onzen geest getuigt, dat wij kinderen Gods zijn. En waar zoo het Abba Vader! naar de lippen dringt, daar zijn de beloften personeel geworden, en ligt Gods Woord voor ons, als een bundel schatbiljetten, die niet slechts getuigen van toekomstigen rijkdom, maar ons nu reeds schatrijk maken.

En alle geestelijke armoede, die dan nog een kind van God kwelen kan, komt alleen daaruit voort, dat hij door kleingeloof zijn vast en vol vertrouwen op de soliditeit van zijn God verloor, en daarom liever afbetaling had, dan de belofte.

Zoo echter keert het geloof in de handteekening en in het woord van zijn God niet terug, of opeens overstelt hem weer het gevoel van schatrijk te zijn.

Het hangt er alleen maar aan, of hij, omdat het God geldt, in God zijn woord wil prijzen.

Zelfs gaat dit nog veel dieper.

Dat het woord meer waard is, en hooger staat, dan de werkelijkheid, ziet ge in de schepping.

Komt bij die schepping het woord uit de werkelijkheid, of de werkelijkheid uit het woord?

Natuurlijk het laatste. Eerst spreekt God een woord, en dan komt uit dat woord het licht, en alle ding in hemel en op aarde. Zoo is dan het woord de moeder van de werkelijkheid, en de werkelijkheid het kind van het woord.

Van dat punt uitgaande voert zelfs de Heilige Schrift ons nog hooger op, en leidt ons van het gesproken woord naar het eeuwige gegeneerde Woord, om ons het mysterie te ontsleuten, dat het Woord eeuwig bij God en God was, en dat er geen ding in hemel of op aarde gemaakt is, dan gemaakt door het Woord.

Juist omgekeerd dus als bij ons menschen. Bij ons onderstelt het woord de werkelijkheid, en als die werkelijkheid er niet achter zit, is het woord zonder waardij. Een bankbiljet zou waardeloos zijn, als er niet werkelijk goud in de bank lag. Maar zoo is het bij den Heere onzen God niet. Bij Hem is het woord het wezenlijke, het eigenlijke, het waarde bezittende, en nooit ligt er bij Hem achter dat woord een geschapen werkelijkheid, maar alle werkelijkheid komt eerst daarna uit dit woord voort.

Let hierop.

Het geldt toch de vraag, of de zienlijke de grond zijn van de onzienlijke of wel dat alle zienlijke ding rust in het onzienlijke.

In den wereldhandel der menschen moet altoos het zienlijke goud in bank of kelder liggen, of het woord op wissel en bankbiljet wordt waardeloos. In Gods handel met de wereld daarentegen blijft het tot den einde toe zoo, dat dingen die we zien geworden zijn uit dingen die niet zienlijk zijn. God nu is de Onzienlijke, de wereld is het zienlijke, en zoo komt dit gedurig op niets minder neer dan op de vraag, of God boven de wereld in prijs staat, of wel de wereld boven God.

En zegt ge dan, met blijde verrukking in de ziel: „Natuurlijk God boven de wereld!” we nu, dan gaat ook het onzienlijke verre boven het zienlijke uit. En past ge dit nu toe op de belofte, op het woord, op de toezegging, dan ligt er immers rechtstreeks in, dat het woord boven de zaak staat, en dat ge als kind van God het woord in uw God boven de realiteit om u heen hebt te prijzen.

Zelfs onder ons menschen is het woord het hoogste, dat ene wat we boven alle andere creaturen op aarde vooruit hebben.

In het woord gaat de ziel uit, vloeit het verborgen innerlijk leven uit naar buiten.

Het woord is geest, en toch heeft het tegelijk door vorm en klank deel aan het stofelijke. Het woord is de fijnste, de wonderbaarste saamvoeging van wat in ons omgaat en buiten ons bestaat.

De taal, de sprake, het woord is reeds onder ons menschen, voor wie het wel indinkt, de rijkste levensuiting die ons geschenkt werd, en waarin de afdruk van het beeld Gods zoo kennelijk naverkt.

In God het eeuwige Woord, en op onze lippen het geschapen woord in klank en toon, en toch innerlijk als met onze ziel doorademd.

Daarom is het zoo diep uit Davids ziel opgeweld, als hij uitroept: „In God zal ik het woord prijzen.”

En die vele belijders onzes Heeren, die heden ten dage, op mystiek leven en nog mystieker gevoel willen drijven, en inmiddels het Woord onzes Gods loslaten, toonen zooveel minder dan David, vóór dertig eeuwen, van het wezen en de gangen onzes Gods te verstaan.

Zuivere godsvrucht laat het Woord niet los, om er het gevoel van geestelijk leven voor in plaats te stellen, maar kent geen leven en kan geen zalig gevoel genieten, dan steeds uitgaande van wat Israëls koning betuigde: Prijs in God zijn Woord.

RAPPORT in zake de Zending.

Door de Synode te Middelburg werd een commissie benoemd, tot het in schets brengen van de beginselen en grondtrekken voor de Zending. Het door die commissie uitgebracht rapport volgt hier:

Uwe Commissie, benoemd in uwe vergadering van 21 Augustus j.l., met mandaat, om de beginselen en grondtrekken, die de Zending van onze Kerken op het ardschaveld in Indië leiden moeten, in schets te brengen, en, zoo mogelijk, overgangsbepalingen voor den tijd tot aan de eerstvolgende Generale Synode te ontwerpen, heeft de eer te rapporteren als volgt:

A. Wat aangaat de Beginselen.

Het begin, en dus ook het beginsel, voor alle ding, en zoo ook voor den arbeid der Zending, ligt in God, die den hemel en de aarde geschapen, en ook het rijk der genade uit Zijn raad heeft voortgebracht. In verband hiermede ligt de scherp geteekende karaktertrek, die de Gereformeerde belijdenis van andere onderscheidt, hierin, dat zij dit beginsel niet alleen uitsprekt, maar het ook als beginsel op geheel haar terrein tot heerschappij laat komen, in wat we eeren als de Sovereiniteit Gods, die te erkennen als den oorsprong, den weg en het einddoel, zoo van het rijk der natuur als van het rijk der genade, en beider onderling verband. Deze belijdenis is rechtstreeks genomen uit het apostolisch getuigenis, dat alle dingen zijn uit God, door God en tot God. Dit geldt dus ook van en voor de Zending. Van Hem moet ze uitgaan, door wien Hij daartoe verordent, tot degenen op wie Hij ze richt, op de wijze door Hem bepaald, in het verband door Hem daarvoor gelegd; zoodat achtereenvolgens te onderzoeken is: 1°. het hoogste einde dat aan de Zending is voorgezet; 2°. het zendinge onderwerp; 3°. wie de te zenden personen zijn; 4°. tot wie gezonden wordt; 5°. op wat wijze te zenden is, en 6°. in welk verband deze Zending heeft op te treden.

1. Het hoogste einde.

Het hoogste einde van alle ding ligt, naar luid onzer Gereformeerde Belijdenis, in God Drieëenig. Hij heeft alle ding geschapen om zich zelfswille. Alle dingen zijn tot Hem. Ook het einddoel der Zending mag uit dien hoofde niet anders verstaan, dan dat het gelegen is in haar bestemming om God te verheerlijken. Want wel komt die verheerlijking het duidelijkst uit, waar zij tot de redding van verlorenen leidt en alzoo den wonderen rijkdom van de genade en ontfermingen Gods doet schitteren, maar toch mag het doel der Zending daartoe niet bepaald. Ook waar ze niet tot redding, zelfs waar ze tot verharding leidt, loopt ze uit op hetzelfde hoogste einde. De Christus zelf predikte het Evangelie in Bethsaida, Chozain en Kapernaum, ook al zou het aan deze steden dragelijker zijn in den dag des oordeels, indien deze krachten niet in haar waren geschied. De 12 en de 70 discipelen worden uitgezonden ook naar huizen en vlek-

ken, die zich verhardden, en ontvangen dan bevel, om het stof van hunne voeten af te schudden. Zulke zenden strekt dan om den mensch, gelijk onze belijdenis van de overblijfselen zegt, alle onschuld te benemen, en de lankmoedigheid en het recht Gods tegenover het diep bederf der zonde juist daarin te doen uitkomen, dat zelfs, waar zulk eene genade naar den zondaar uitgaat, hij, tenzij God zelf zijn zin en wil verkeert, tegen zulk eene genade zich vijandig overstelt en ze noch kan noch wil aannemen. Wat de Apostel Paulus betuigt, dat God eenzijdig zijn barmhartigheid, maar ook anderzijds zijn toorn en macht wil bekend maken, sluit ook voor de Zending in, dat ze, ook al leidt ze niet tot bekeering, maar tot verharding, toch altoos dienstbaar is aan de soevereine Majesteit onzes Gods. Zooverre is het er vandaan, dat de Calvinistische belijdenis de Zending zou kunnen doen opschorten. Integendeel, alleen zij belijdt de verplichting tot Zending volstrekt en altoos, geheel afgezien van de uitkomst.

Is naar onze belijdenis geen ding in 's menschen hand gesteld, dan opdat hij „daarin zijn God zou dienen”, en is hiermede het diepste motief van alle religie tot uitgangspunt voor al 's menschen doen gesteld, zoo volgt hieruit, dat de vreeze des Heeren, ook bij de Zending, de bewegende kracht moet zijn, en dat God hierin te dienen, ziende in het gebod en blind voor de uitkomst, de leidende gedachte bij heel deren arbeid moet blijven.

2. Wie zendt.

Is onder Zending, in engeren zin, te verstaan, het doen uitgaan van een redelijk wezen, om aan zondaren, die in dood en duisternis verzonken zijn, de waarheid en den wille Gods, bijzonderlijk zijne genade in Christus, bekend te maken, hetzij opdat dit tot bekeering leide, hetzij opdat dit alle onschuld beneme, zoo moet, nu het hoogste einde vaststaat, in de tweede plaats onderzocht, wie autoriteit en macht bezit, om aldus te zenden.

Hierop nu kan wie de Sovereiniteit Gods belijdt, niet anders antwoorden, dan dat deze autoriteit en deze macht eeniglijk in God zelven rust, en alleen in zooverre aan een mensch of aan een lichaam van menschen kan toekomen, zoo God die autoriteit uitdrukkelijk verleent. Die autoriteit en macht nu heeft God zelf vele malen rechtstreeks uitgeoefend door het uitzenden van engelen of getuigen, en centraal door het uitzenden van zijn Zoon. De Christus is door God verordeneerd en gezalfd tot onzen hoogsten profeet en leeraar. Het: „Deze is mijn geliefde Zoon, hoort hem”, bij den Doop en op den Thabor door God zelven uitgesproken, bezegelde deze Zending. En al is de Christus nu niet meer op aarde, zoo is en blijft Hij nochtans en Hij alleen de gezondene des Vaders. Zelfs betuigt de Christus rusteloos, dat zijn wonderen en zooveel meer in hoofdzaak strekten, om de wereld te doen gelooven, dat de Vader Hem gezonden heeft. In dien zin is Hij dus de eenig Gezondene; zelfs onder het Oude Testament was het „de geest van Christus”, die in de profeten werkte. Maar als eenig Gezondene des Vaders heeft hij tevens macht en autoriteit, om den zendingstaf uit te voeren door wien hij hiervoor aanwijst en machtigt. Zoo zond hij eerst de twaalfen, later de zeventig en onder de toemaakende kinderen Israëls uit, en stelde hij ten slotte zijn Apostelen aan, ook Paulus, op den weg naar Damascus. Hieruit volgt, dat niemand zich deze autoriteit kan aanmatigen. Want wel is een iegelijk, die leven en licht in de ziel ontving, geroepen dat licht te laten schijnen, ook voor anderen, en zal de zoekende liefde ook den gewonen belijder prikkelen, om wat men noemt „zielen voor Jezus te winnen”, maar dit is geen Zending, die over de sleutelen des hemelsrijks beschikt. Vandaar dat Zending door Vereenigingen of Genootschappen, als in strijd met de Schrift, moet worden verworpen. Particulieren of Genootschappen bezitten noch den dienst des Woords, noch den dienst der Sacramenten, en kunnen alzoo aan het bevel van Matth. 28: 19 niet voldoen. Wat ze ten deze ook beproeven of doen mogen, is en blijft in strijd met de ordinantie Gods. De vraag wie, na de hemelvaart van Christus, de macht tot Zending bezit, worde daarom in dien zin beantwoord, dat blijkens Matth. 28: 19 en Hand. 13: 1 v.v. deze macht door Christus gelegd is in zijne Kerk. Dat de Apostelen tijdens hun leven deze macht oefenden door de uitzending van Evangelisten, stelt, nu er geen Apostelen meer zijn, geen regel meer. Na hun verscheiden komt, volgens de Gereformeerde Belijdenis, om ons nu hier-

toe te bepalen, de macht om den Doop te bedienen, niet aan eenig privaatsbelijder, maar alleen aan de Kerk toe; en overmits nu de last in Matth. 28: 19 uitdrukkelijk inhoudt, dat de Zender tevens zal doen doopen, zoo volgt hieruit, dat deze Zending alleen van de Kerk kan uitgaan. Tot hetzelfde resultaat leidt Hand. 13: 1 v.v., waar en volgens Calvijn en Voetius, en evenzo volgens de nieuwste uitleggers, ja, men mag zeggen, volgens alle uitleggers van invloed, uitdrukkelijk vermeld wordt, dat de Christus door zijn Heiligen Geest, de macht en de autoriteit tot Zending aan de Kerk van Antiochie, en in haar, aan zijne Kerk in het gemeen opdroeg. Verdere redetwist over deze duidelijke plaats, acht uwe Commissie, tegenover het eenparig gevoelen van alle toongevende uitleggers, althans in dit rapport, overbodig. Zoolvel door den last van Matth. 28: 19, als door de daad van den Heiligen Geest te Antiochie, staat het alzoo vast, dat de Christus, uit den hemel, thans zendt door de Zending van zijne Kerk, en dat alleen de Kerk hiertoe macht en autoriteit van Christus wege bezit.

De vraag eindelijk, of hiermede de Kerk, als gezamenlijk begrip, of wel de geïnstitueerde plaatselijke Kerk bedoeld is, is hiermede tevens beantwoord. Niet de algemeene Kerk doopt, maar alleen de plaatselijke geïnstitueerde. En voorts volgt hetzelfde uit het begrip van Kerk als zoodanig. Volgens onze Belijdenis is de Kerk eene vergadering van geloovigen. Geloovigen nu zijn wel geestelijk over heel de wereld, maar institutair alleen plaatselijk vergaderd. En wel leven deze Kerken groepsgewijze, in onderscheiden landen, in kerkverband, en komen saam in vergaderingen van meerdere Kerken, maar deze Classicale of Synodale vergaderingen bezitten als zoodanig nooit eenige macht of autoriteit, dan die door de plaatselijke Kerken daarin wordt medegebracht. Zegt men nu, dat de plaatselijke Kerken geen autoriteit tot de Zending bezitten, dan kunnen ook deze Classicale of Synodale vergaderingen er nooit aan komen.

Wel volgt daarentegen, niet uit het wezen van de autoriteit tot Zending, maar uit het kerkverband, dat in Kerken, die in zulk verband leven (niet naar eigen willekeur, maar omdat de Schrift dit eischt) ook bij de Zending dit kerkverband tot zijn recht komt, juist zooals dit hier te lande plicht en eisch is bij alle kerkelijke optreden. Hierbij nu moet onderscheiden worden tusschen hetgeen de zaak zelve aangaat, en de regeling van haar uitvoering. De Classis doopt niet, de Synode doopt niet, noch ook bedienen zij het Avondmaal; dit alles geschiedt, als rakende het wezen der zaak, door de plaatselijke Kerk; maar wel komen de gezamenlijke Kerken overeen over de wijze van Doopen en Avondmaalvierden, stellen ze saam daarvoor formuleren op, regelen zij saam de kerkrechtelijke gevolgen ervan, enz. Zoo is het bij den dienst der Sacramenten, en evenzo bij den dienst des Woords. En overmits nu de autoriteit tot zenden niet is af te scheiden van de autoriteit tot den dienst des Woords, des Doops en des Avondmaals, kan, ook wat de Zending aangaat, dit alles, wat het wezen der zaak betreft, niet van de plaatselijke Kerk afgescheiden, maar is tevens de plaatselijke Kerk daarbij gebonden aan de regelen, die ook voor dezen missionairen dienst des Woords, en deze missionairen bediening der Sacramenten, tusschen de Kerken, naar eisch van Gods Woord, worden vastgesteld. Natuurlijk zullen de daarvoor te stellen regelen en te nemen maatregelen, niet dezelfde kunnen zijn als voor den dienst des Woords en der Sacramenten hier te lande, doch zich moeten wijzen, naar den aard der zaak en de toestanden in Indië. Maar vast blijft staan, dat plaatselijke Kerken, die in kerkverband leven, zich moeten voegen en schikken naar wat de gezamenlijke Kerken, voor de uitoefening van deze autoriteit der plaatselijke Kerken, saam, naar den Woorde Gods, vaststellen. Zonder hierop te breed in te gaan, wenscht uwe Commissie toch summiërijk aan te geven, dat deze regelen, door de gezamenlijke Kerken vast te stellen, op het navolgende betrekking moeten hebben:

- 1°. dat zij den dienst des Woords en der Sacramenten, en in verband hiermede de Christelijke discipline, regelen.
- 2°. dat, gelijk hier te lande de Kerken Classicaal en Synodaal worden ingedeeld, zoo ook het zendingsterrein verdeeld worde;
- 3°. dat, gelijk hier te lande, de examinate ook van te zenden personen, gemeenschappelijk toega;
- 4°. dat, evenals ten onzent, voor zooveel